

XVII

SAZIV PRVE

KOLONIJE NAIVE

U TEHNICI SLAME

TAVANKUT
2002.

07.VII-13.VII 2002.

XVII.

SAZIV PRVE KOLONIJE NAIVE U TEHNICI SLAME TAVANKUT 2002.

Radovi prvi puta izloženi u holu
Gradske kuće
09.08.-30.08.2002.

Istrajavanje u stvaranju Lijepoga u slami

Bitno je, nekako, otpadna. Danas osobito. Tako se bar razumijeva. Uobičajeno. Nada se na taj način. Počesto. I spram nje se tako, nekako otpadno, onda i odnosi. Pretežito. Na način, naime, uništenja. U glavnom. Recimo, pali se. Ovdje. Vatrom se ona uništava. Brutalno. Na strnjištima. I Bačke, naravno. Kao suvišna. Uklanja se ona. Ni za što potrebna nije. Često, dakle. Ona takva. Nepostojana i krhka. Otpadna. Slama, naime.

Pa ipak, kao još za nešto korisnu, neki je i čuvaju. Paze je. To je, istina, rjepe. Daleko. I briguju onda različno tada oko nje. Oni rijetki. Recimo, stavljaju je u funkcije. Nekakve. Primarno, dakako, ovozemne. Mogu to oni, jer ona to pruža. Slama. Daje, jednostavno, da bude za nešto upotrijebljena. Obično u poljodjelstvu. U stočarstvu, na primjer, najčešće. Dobra je, tako, tamo dvostrano. Higijenska je nekako. Čisti, podastarta ona. Ne da dobro da se stoka valja. Prljanje s njom ide tada teško. Ali, pravi i gnojivo ona ujedno. Biva u tomu. Nekako uspješno. Pomaže već. Kasnije, vraćaju je s njim na njivu. U funkciji je tako tada obnove i zdravlja. Nekoga i nečijeg. I čovjeka, naravno. A valjda i zemlje nam naše. I njezine, naime, snage da rapa. A tako je u, istina posrednoj, funkciji života samoga.

No, slama k'o slama. Rekli bismo. Nosi u sebi i mnogoćeg drugog. Al' nekako to i skriva. U sebi. Kao uostalom i puno toga drugoga. Oko nas. U svijetu ovome. Ima se mogućnosti i za još ponešto. Ono je skriveno. A izlazak na vidjelo skrivenog ovisi i o čovjeku, naravno. Najčešće. Čovjek je, naime, onaj koji gdje gdje daje izaći skrivenome, a gdje kad i kroti mogućnosti prirode. Gospodari njima. I funkcionalist je nekakav njezin. Valjda. Upravlja on, recimo, počesto i mogućnostima. Njezinim. Upravitelj je tako stvarima u svijetu. Prirode napose. O uspjesima,

pak, toga nećemo ovdje. Čovjeka, naravno, radi...

Čovjek, dakle, briguje, već nekako, o stvarima prirode. Vrhunac je, vjerojatno, svega toga u oplemenjivanju. I sebe. I svijeta. I drugih. Onim prirodnim. Pa ipak, očito, i različnim stvarima. No, ujedno i nekakvom. Jer, i oplemenjivati se može različno. Recimo, i kroz napor stvaranja Lijepoga. Lijepoga tek qua lijepoga. A to je rijetko. Možda i najrjeđe. A tako, rijetko naime, iz više je razloga. Recimo, ono najteže je: tomu treba, jednostavno, dorasti. Na više razina. U više stvari. Na više načina. Zatim, mora se imati snage - dovoljno onoga gologa htijenja da se, istina tek ali ipak, stvara. Unatoč svemu. I svačemu. Samoga Lijepoga radi. O čemu se ovdje govori, znaju mnogi. Stvaratelji, napose, rijetki...

* * * *

I upravo to se ovdje događa. U Tavankutu. I to ponovno. Po XVII. put. Na koloniji gdje se stvara u slami. Slama, o čudnog li čuda, ovdje postaje predmet brige. Nesvakidašnje. Ljudske. One umjetničke, naime. Funkcionaliziraju je. I to žene. Tako. Na način i po radi svrhe osobite. Ljepote same. Slamarke ove naše.

Žene. Ah te žene... Znane često, ah da prečesto, kao čuvateljice Vrijednoga. I paziteljice Važnoga. Kao, uostalom, i stvarateljice Lijepoga. Okupiše se. One. Po XVII. put ponovno. Rekosmo već. U Tavankutu. Da bi stvarale. U slami. Da bi to iskušavale živjele, naime, tu dramu stvaranja. Najneizvjesnije stvari. Na svijetu. Vjerojatno. Od vjkada. Jer, tu se "puca" visoko: mora se, jednostavno, stvoriti ono Lijepo. Ovdje, u Tavankutu ponovimo, to znači od slame. Čudne građe.

I odavno je tako. Tu. Barem. Kod Bunjevaka. Bačkih Hrvatica. Nekako se to, slučajno izgleda, zgodilo tako. Od njiva i strnjike, preko galerija, pa sve do

oltara. Prvo gušćarice i svinjaruše stvarae prstenje, perlice..., pa se pletaše krune za dužijance, a stigoše, na koncu, one u svojem stvaranju i do slika. Na potica je mnogih. Crkve, čini se, ponajviše. Oni, naime ljudi iz Crkve, osjetiše napor ovih žena običnih nekako najistinskije. I posve ispravno. Od početka. Do danas. Kontinuirano oni pratiše njihovo stvaranje. Ustrajno. Jedini. I podupiraše. Isto tako. Skoro jedini. Jer, svjetovnjaci paziše previše na prilike političke. Čini se. No, ni žene ove ne paziše. Koje stvarae. U slami. Na sreću. Sviju, čini se, ponovno.

I tako svećenici danas, a zbog toga vjerojatno, o stvaranju u slami i govore ponajbolje. Kopilović onaj napose. Andrija, naravno. Magister teologije. I ovoga puta on na stolu, upriličenome i sada u Tavankutu, okruglome zborae izvrsno. Tema je bila nekako svakidašnja: Uljepšati svakidašnjicu. Ovu. Koju živimo. Slamom, dakako, ponajprije. A to je onda put, kako Kopilović mudro rekoše, od običnosti do svečanosti, što može prijeći samo onaj tko shvati kako je rad i suradnja životni poziv. U svemu. I svih. Jer, kazaše umno Andrija, obično jest raditi, no dati, udahnuti tomu dušu jest već svečanost. To zahtijeva dijaloški napor. I stvaranje u slami je takovo. Pretpostavlja vopenje dijaloga. Sa slamom. Ona se u njem pak pozlaćuje rukom i duhom. Pa ipak, stoga što je krhka, pak, ona u značajnome dirigira. Vopenju dijaloga, naime. A žene koje bijašu na koloniji ovoj vodile su takav dijalog s njom i sustvarali su s Bogom. A tako su, zapravo život i Njega slavili.

No, Kopilović nije jedini. Koji zna dobro o ovome govoriti. Tu je i Duranci. Bela. I Stipan. Šabić. Šram, također, Olga. Oni pak konstatiraše, na stolu ovome okruglome, da je briga o stvaranju u slami još uvijek nedostatna. I svakovrsna je takva. Čak tolika da se ne zna točno što koliko tu vrijedi. Ni danas još. Nema, isto tako, ni stalnoga prostora za izlaganje, kazaše Duranci. Da se ona, jednostavno, vidi. Stalno. Da se vidi ono, nakon ocjenjivanja naravno,

najvrijednije. Jer, i oko toga se mora voditi račun. Jedinstvenoga vrednovanja prošlosti, naime. Osobito ono što je bilo još ranije. Od početak 60-ih do kraja osamdesetih, recimo. Tu i zajednica šira treba pomoći. Općina, napose. I, dakako, ljudi iz Gupca. Recimo, da učine napor glede nekakve ipak monografije, kako naglasiše Šram. O svemu tome bi donijet i konsenzus. I na tomu će se raditi. Ove umjetnosti radi. I, nadamo se, ničega više.

* * * *

Na kraju reći ćemo, istinski tužni, još jednu činjenicu. Stvaranje u slami je od ove godine siromašnije. Nema, naime, Matije Dulić. Teta Matije, jednostavno. Sa Đurdina. Nema. Umrkla je u dan nakon otvorenja Kolonije. U ponedjeljak, 8. srpnja. U starosti dubokoj. U varoši. Devedeset i jedna joj godina života bijaše. Dosta slika ona ostaviše za sobom. I Koloniji našoj. A pišaše Matija i pjesme. Po tomu također poznata bi. Višestruko, dakle, razgovaraše ona...

Tomislav Žigmanov

SUDIONICI XVII. SAZIVA

1. Marija Ivković Ivandekić "KOTARICE"

2. Marija Vojnić "SALAŠARSKE SLIKE"

3. Jozefa Skenderović "VILINSKO KOLO"

4. Marija Dulić "U DIDINOM PODRUMU, SVEGA NAVOLJU"

5. Marija Jaramazović "ZLATNA JESEN"

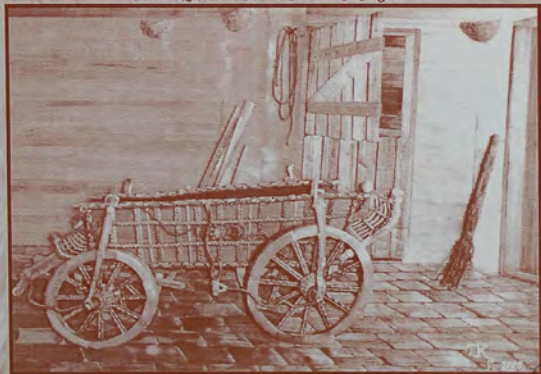
6. Nedeljka Šarčević "STARICA"

7. Katarina Skenderović "POGLEDANJE"

8. Rožika Tot Kiš "KOČIJA"

9. Edita Petrekanić "ZIMSKI KUTAK"

10. Anica Horvateki "EJ DORO"

11. Eržebet Gubičak "DOLAZAK SA SALAŠA"

12. Gabriela Gmijović "VEČERNJE OKUPLJANJE"

13. Cilika Jaramazović "SVETI IVAN NA DOLU"

14. Branka Cvijić "SALAŠ S'JABLANOVIMA"

15. Danijela Merковиć "STARI SALAŠ"

16. Zorica Čakić "RUŽE SA BUNAROM"

17. *Afrodita Orčić* "STARI BUNAR"

18. *Adrijana Ivković* "SALAŠI"

19. Ana Šoti "BUKET"

20. Verica Sudarević "NA SALAŠU"

21. Vita Vuković "RAĐANJE SUNCA"

22. Jasna Kiš "PUT"

23. Blaženka Đorđević

24. Kristina Kovačić

**POKROVITELJI XVII SAZIVA KOLONIJE
Pokrajinski sekretarijat za kulturu, nauku i
obrazovanje**

Fondacija ADF-Noví Sad

SO Subotica

**Organizacijski odbor
XVII SAZIVA**

**Branka Horvat
Jozefa Skenderović
Marija Vojnić
Vince Dulić
Tomislav Žigmanov
Stana Bilinović
Jelena Prčić**

**Umjetnički savjet
Olga Šram
Olga Kovačev Ninkov
Stipan Šabić**

**Izdavač
HKPD "Matija Gubec" Tavankut**

**Pripreme i štampa
Plast Print, Subotica**

**Tiraž
300 primjeraka
2002. godina**

